

GÖNCZI GERGELY

A kármegosztás jogintézménye a *lex Rhodia* tükrében, kitekintéssel annak modern továbbélésére

(KONZULENS: DR. POZSONYI NORBERT)

A dolgozat az *aequitas* jegyében született görög eredetű tengeri jogi törvény, a *lex Rhodia* exegézisére, elemzésére törekszik, kitekintéssel a szabályozás egyes modern jogrendszerekben történő megjelenésére.

A római jog e rendelkezései kuriózumot jelentenek mind eredetüket, mind továbbélésüket tekintve. Nem találunk ugyanis még egy olyan jogintézményt, amelyet a büszke rómaiak valamely más jogrendszerből ültettek volna át saját jogukba, méghozzá oly módon, hogy még az „idegen” eredetről áruklodó elnevezést is fenntartották. A szabályozás joghézagpótló jellege és méltányossága okán máig nem veszítette el létjogosultságát, s modernizált, absztrahált formában ugyan, de megtalálható hatályos Polgári Törvénykönyvünkben, a BGB-ben és számos nemzetközi tengeri jogi egyezményben egyaránt.

Módszertanában a dolgozat forráscentrikus, az elemzés alapjául a fennmaradt primer források, latin szövegek – elsősorban *Digesta*-helyek – szolgálnak, amelyeket a római jogi dogmatika rendszerében elhelyezve, a romanisztika irodalmának forrásain keresztül vizsgál, törekszik értelmezni.

Ulpianus *Digestájának* XIV. könyvében, a 2. cím alatt tárgyalja a *lex Rhodia* szabályait, a forrás azonban számos ókori szerző, jogtudós munkájából tartalmaz részleteket, kivonatokat, így helyenként ellentmondásokról sem mentes, amelyek néhol azonban csupán látszólagosak, más esetekben történelmi (fogalom)fejlődéssel magyarázhatók.

A munka célja egy antik jogintézmény dogmatikai, funkcionális, filozófiai és logikai kontextusba helyezése, s annak hangsúlyozása, hogy bár egyre bonyolódó társadalmunk viszonyaira a jognak is szükségszerűen egyre komplexebb szabályozással kell reagálnia, voltaképpen minden alapprobléma évszázados, sőt évezredes múlt-ra tekint vissza, így a jogtörténet soha nem veszíti el jelentőségét a jogi tudományok között.